

TRƯỜNG ĐẠI HỌC TÂY BẮC 60 NĂM XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN (1960 - 2020): THÀNH TỰU, CƠ HỘI, THÁCH THỨC

Đặng Thị Hồng Liên, Lương Hoài Thanh

Trường Đại học Tây Bắc

Tóm tắt: 60 năm xây dựng và phát triển của Trường Đại học Tây Bắc (1960 - 2020) là chặng đường nhiều gian nan thử thách nhưng vô cùng vẻ vang. Dưới sự lãnh đạo của Đảng bộ, Ban Giám hiệu, các thế hệ giảng viên, cán bộ, sinh viên đã đoàn kết đưa Nhà trường phát triển đi lên và đạt được những thành tựu đáng kể trên tất cả các phương diện. Những thành tựu này sẽ là nền tảng để Trường Đại học tiếp tục phát triển, hoàn thành sứ mạng, tầm nhìn của mình trước những cơ hội và thách thức mới của thời đại.

Từ khóa: Đại học Tây Bắc, Thành tựu, Phát triển.

1. Đặt vấn đề

Năm 2020, kỷ niệm 60 năm thành lập Trường Đại học Tây Bắc là thời điểm quan trọng trong nấc thang phát triển của Nhà trường. Trong bối cảnh đổi mới giáo dục đại học đang diễn ra mạnh mẽ, Trường Đại học Tây Bắc cần nhìn lại chặng đường phát triển của mình, khái quát được thành tựu, chỉ ra hạn chế, lường trước những thách thức, nắm bắt cơ hội để đưa ra chiến lược, mục tiêu phát triển phù hợp với thực tiễn, đưa Nhà trường tiếp tục vững bước phát triển, khẳng định vị thế của mình đối với khu vực Tây Bắc. Với mục tiêu đưa tới một cái nhìn toàn diện, khách quan, trung thực về các chặng đường phát triển của Trường Đại học Tây Bắc, bài báo tập trung khái quát những thành tựu đạt được 60 năm qua, chỉ ra nguyên nhân, cơ hội, thách thức, chiến lược, giải pháp phát triển của Nhà trường trong giai đoạn mới.

2. Nội dung

2.1. Những thành tựu nổi bật của Trường Đại học Tây Bắc trong 60 năm xây dựng và phát triển

2.1.1. Thành tựu

60 năm xây dựng và phát triển, Trường Đại học Tây Bắc đã từng bước thực hiện và hoàn thành mục tiêu, nhiệm vụ, chiến lược phát triển của mình, thể hiện ở các thành tựu mà Nhà trường đạt được. Cụ thể là:

Thứ nhất: Sau hơn nửa thế kỷ xây dựng và phát triển, Trường Đại học Tây Bắc đã phát huy được vai trò là trung tâm khoa học, giáo dục của vùng Tây Bắc, góp phần quan trọng vào sự nghiệp phát triển kinh tế, xã hội của vùng.

Từ 1960 đến 2020, chặng đường 60 năm xây dựng và trưởng thành, Trường Đại học Tây Bắc đã trải qua các giai đoạn phát triển và tên gọi khác nhau, nhưng theo chiều hướng đi lên. Từ một trường Sư phạm cấp II đào tạo trình độ 7+2, 7+3, 10+3 những năm 1960, 1972, phát triển thành một trường cao đẳng sư phạm (1981), năm 2001 phát triển thành trường đại học đa ngành và đến nay là Trường đại học đa ngành theo định hướng ứng dụng.

Trường Đại học Tây Bắc đã đóng vai trò quan trọng trong hệ thống giáo dục vùng Tây Bắc. Với thế mạnh là một trường đại học đa ngành duy nhất trong vùng, mà đào tạo Sư phạm là nòng cốt, Trường trở thành địa chỉ đáng tin cậy đào tạo giáo viên các cấp, cán bộ khoa học kỹ thuật, vừa nghiên cứu khoa học ứng dụng làm nòng cốt thúc đẩy sự phát triển của nền kinh tế, xã hội trong khu vực.

Tính đến năm 2020, Trường Đại học Tây Bắc đã đào tạo gần 40.000 cử nhân ở 26 ngành đào tạo; 449 thạc sĩ thuộc 6 ngành đào tạo; 2.921 học sinh thuộc Trường thực hành Chu Văn An. Bên cạnh trực tiếp đào tạo, Trường Đại học Tây Bắc còn là trung tâm liên kết đào tạo với các

trường đại học trong cả nước đào tạo được hàng ngàn cử nhân, thạc sĩ thuộc 24 chuyên ngành khác nhau. Hoạt động đào tạo này đã cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao cho vùng Tây Bắc, một nhân tố vô cùng quan trọng trong chiến lược phát triển kinh tế - xã hội [1].

Nhiều thế hệ học sinh, sinh viên, học viên của Nhà trường đã và đang giữ những trọng trách quan trọng trong hệ thống chính quyền, các cơ quan Đảng và Nhà nước, trở thành những nhà khoa học trên nhiều lĩnh vực... đóng góp cho sự phát triển của khu vực nói riêng, quốc gia nói chung.

Hoạt động nghiên cứu khoa học cùng với việc thành lập các trung tâm nghiên cứu ứng dụng và chuyển giao công nghệ thực sự đã mang lại lợi ích kinh tế cho Nhà trường nói riêng, cho khu vực Tây Bắc nói chung. Những sản phẩm mang thương hiệu của Trường đã được đánh giá cao như: Đông trùng hạ thảo, sản phẩm nông nghiệp hữu cơ nhà lưới...đặc biệt, các đề tài khoa học của giảng viên đã được chuyển giao ứng dụng tại địa phương như: thử nghiệm trồng giống Thanh Long ruột đỏ, sản xuất rau hữu cơ, phòng trừ sâu bệnh cho quả xoài, sản xuất nấm trên phụ phẩm nông nghiệp, phát triển các giống lúa địa phương...đã mang lại hiệu quả kinh tế cao, đảm bảo chất lượng, một số sản phẩm đủ điều kiện xuất khẩu sang các nước châu Á, châu Âu, châu Mỹ. Có thể nói, hoạt động nghiên cứu khoa học của Nhà trường ngày càng gắn với nhu cầu xã hội, giải quyết những vấn đề của thực tiễn đặt ra, được địa phương tiếp nhận và đưa vào thực tiễn sản xuất, thể hiện rõ vai trò của Trường Đại học Tây Bắc đối với cộng đồng.

Với những đóng góp trên, Trường Đại học Tây Bắc đã thực hiện tốt sứ mạng của mình “Đào tạo nguồn nhân lực có trình độ đại học và sau đại học; bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho công chức, viên chức và người lao động; nghiên cứu khoa học; chuyển giao công nghệ, triển khai các dịch vụ phục vụ phát triển bền vững kinh tế - xã hội và hội nhập quốc tế của khu vực Tây Bắc”.

Thứ hai: Trường đại học Tây Bắc phát triển từ một trường Sư phạm cấp 2, Cao đẳng Sư phạm thành trường đại học đa ngành theo định hướng ứng dụng. Đây là kết quả của một quá trình chuyển biến nhận thức tích cực về nhu cầu cung cấp nguồn nhân lực cho xã hội, trực tiếp là khu vực Tây Bắc, về khả năng, hướng đi và tiềm năng phát triển của Nhà trường. Với sự lớn mạnh của Trường Đại học Tây Bắc trong 60 năm qua, đã chứng minh hướng đi này là đúng đắn.

Nếu tính tổng số ngành đào tạo từ khi thành lập đại học đến nay, trường có 38 ngành đào tạo. Tuy nhiên, trong quá trình phát triển, thích ứng với nhu cầu xã hội, một số mã ngành không còn phù hợp, nhà trường không tiến hành tuyển sinh. Đến nay, Trường tập trung tuyển sinh ở 23 ngành đại học, 02 ngành cao đẳng, 06 ngành thạc sĩ. Ngoài ra, bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm dành cho giảng viên các trường đại học, cao đẳng; bồi dưỡng theo tiêu chuẩn chức danh nghề nghiệp cho giảng viên, giáo viên trung học phổ thông, trung học cơ sở, tiểu học, mầm non; bồi dưỡng nghiệp vụ hướng dẫn và điều hành du lịch, ...

Các chương trình đào tạo của Trường được xây dựng trên cơ sở các quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo và tham khảo các chương trình tiên tiến của các cơ sở đào tạo khác, thường xuyên cập nhật và bổ sung phù hợp với nhu cầu nguồn nhân lực khu vực Tây Bắc.

Thứ ba: Lựa chọn mũi nhọn cho sự phát triển những năm qua của Nhà trường đồng thời là nguồn lực cho bước phát triển sau này đó là xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên có trình độ cao. Vì vậy, Trường Đại học Tây Bắc đã có nhiều chính sách ưu tiên đối với người đi học, cũng như cách thức liên kết với các trường đại học uy tín có thể đào tạo tại chỗ trình độ thạc sĩ. Nhờ vậy, tính đến 30/6/2018 trong tổng số cán bộ, viên chức, người lao động của trường là 512 người (trong đó có 335 giảng viên; 18 giáo viên phổ thông; 159 nhân viên phục vụ) thì có 06 phó giáo sư, 68 tiến sĩ, 254 thạc sĩ, 13 cử nhân, 1 Nhà giáo Nhân dân và 5 Nhà Giáo ưu

tú [4]. Có thể thấy, từ một đội ngũ cán bộ, giảng viên còn non yếu ở ngày đầu thành lập chỉ với 12 giáo viên trình độ cử nhân; khi lên Cao đẳng toàn trường có 227 cán bộ, giảng viên, trong đó có 76 giảng viên có trình độ đại học, 02 trình độ sau đại học; Khi thành lập đại học chỉ với 1 Tiến sĩ duy nhất, đến nay, Trường Đại học Tây Bắc đã xây dựng cho mình được một đội ngũ cán bộ, giảng viên hùng hậu chưa từng có trong lịch sử, có khả năng đáp ứng chiến lược xây dựng trường đạt hạng hai vào năm 2023, hạng nhất vào năm 2030 và đạt tiêu chuẩn chất lượng của Mạng lưới các trường đại học Đông Nam Á.

Thứ tư: Từ cơ sở ban đầu còn nghèo nàn, trải qua quá trình xây dựng, phát triển, đến nay, Trường đã có một hệ thống cơ sở vật chất khang trang, đảm bảo yêu cầu nâng cao chất lượng đào tạo và nghiên cứu khoa học.

Tổng diện tích quy hoạch của Trường là 106 ha, trong đó: diện tích tại cơ sở chính tại Thành phố Sơn La là 95 ha, diện tích tại cơ sở Mộc Châu là 10 ha, diện tích tại cơ sở Thuận Châu là 01 ha. Hệ thống giảng đường khang trang, hiện đại với hàng trăm phòng học; 05 phòng học ngoại ngữ, 08 phòng học tin học với 400 máy tính, 28 phòng thực hành thực tập chuyên môn; 05 hội trường 200 chỗ ngồi, 01 hội trường 1.000 chỗ ngồi.

Hệ thống nhà lưới, nhà vòm, nhà kính phục vụ thực hành, thí nghiệm diện tích trên 10.000 m² đáp ứng tốt nhu cầu thực hành của các ngành thuộc khối Nông, Lâm, Sinh học.

Thư viện có tổng diện tích 5.885 m² với 150 máy tính sử dụng phần mềm quản lý thư viện Ilib; số đầu sách, giáo trình và tài liệu tham khảo, tài liệu chuyên khảo phục vụ học tập và nghiên cứu; báo, tạp chí khoa học lên đến hàng trăm nghìn bản; sách, giáo trình điện tử 1.300 đầu sách. Ký túc xá đủ chỗ cho 3.500 sinh viên. Nhà ăn Sinh viên có tổng diện tích trên 26.000 m², phục vụ đồng thời cho 5.000 sinh viên. Trường thực hành sư phạm có diện tích 1,2 ha đang được xây dựng hoàn thiện [5].

Thứ năm: Trường Đại học Tây Bắc đã từng bước đổi mới, mở rộng quan hệ đối tác trong và ngoài nước phù hợp với xu thế hội nhập vào khu vực và quốc tế trong giáo dục đại học Việt Nam.

Thực hiện chủ trương đổi mới và hội nhập khu vực và quốc tế trong giáo dục đại học, Trường Đại học Tây Bắc đã triển khai các nội dung: đào tạo theo học chế tín chỉ, kiểm định chất lượng và hợp tác quốc tế.

Năm 2013, Trường bắt đầu xây dựng báo cáo tự đánh giá để đăng ký kiểm định chất lượng trường đại học. Năm 2018, Trường tiến hành tự đánh giá và đăng ký kiểm định chất lượng cấp cơ sở giáo dục theo các tiêu chuẩn quy định tại Thông tư số 12/2017/TT-BGDĐT. Trong các năm 2017, 2018, 2019 nhờ có sự hỗ trợ của Chương trình Australia cùng Việt Nam phát triển nguồn nhân lực (Aus4Skills), nhiều đoàn cán bộ của Trường đã được đi học tập, tập huấn ngắn hạn trong ngoài nước và tại một số trường đại học của Australia. Các lớp tập huấn đã trang bị cho người học các kiến thức, kỹ năng cơ bản về lãnh đạo, quản lý, về tư duy chiến lược và kỹ năng xây dựng Kế hoạch chiến lược theo các mô hình quản trị tiên tiến trong đảm bảo chất lượng giáo dục đại học. Mặc dù là bước khởi đầu trên con đường kiểm định chất lượng, nhưng đây là sự nỗ lực vượt bậc, đồng thời là bước tiến của nhà trường trên con đường đổi mới và hội nhập vào hệ thống trường đại học tiêu chuẩn.

Quan hệ hợp tác về đào tạo và nghiên cứu khoa học của Trường với các trường đại học trong nước, viện nghiên cứu trong và ngoài nước được mở rộng.

Trường ký thỏa thuận hợp tác với một số trường đại học, viện nghiên cứu trong nước và một số địa phương trong tỉnh Sơn La; thực hiện một số chương trình hợp tác với các đối tác Nhật Bản, Australia; ký thỏa thuận hợp tác với Trường Đại học Kyushu (Nhật Bản), Trường Đại học Southern Cross (Australia), Trường Đại học Busan (Hàn Quốc), Trường Đại học Sunshine Coast (Australia); ký thỏa thuận hợp

tác với 08 tỉnh Bắc Lào về đào tạo trình độ đại học, sau đại học; mời các tỉnh nguyên viên của Australia, Nhật Bản về giảng dạy, nghiên cứu khoa học tại Trường. Số lượng lưu học sinh Lào theo học tại trường ngày càng tăng. Hiện tại có hơn 800 lưu học sinh Lào đang học tập ở các chuyên ngành khác nhau.

Quá trình hội nhập khu vực và quốc tế của Trường Đại học Tây Bắc còn được khẳng định bằng số lượng bài báo quốc tế của cán bộ, giảng viên nhà Trường. Nếu như giai đoạn 2009 - 2014, toàn trường có 16 bài báo quốc tế thì đến giai đoạn 2015 - 2020, đội ngũ nghiên cứu của Trường đã công bố 46 bài báo quốc tế ISI và 8 bài báo quốc tế Scopus (gấp gần 3 lần) [1].

Thứ sáu: Trải qua 60 năm, cùng với sự phát triển vững mạnh của Nhà trường, hoạt động của các đoàn thể (Công đoàn, Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên...) của Trường Đại học Tây Bắc đã đạt được nhiều thành tựu to lớn, góp phần động viên tập thể cán bộ, công chức và các thể hệ học sinh, sinh viên Nhà trường không ngừng phấn đấu vươn lên, vượt qua khó khăn để hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ chính trị được giao.

Công đoàn Trường thực sự là tổ chức quan tâm, chăm lo đến đời sống vật chất và tinh thần của cán bộ, giảng viên. Thông qua các cuộc thi đua, phong trào văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao do công đoàn tổ chức, cán bộ, giảng viên, người lao động có thêm động lực tích cực, rèn luyện phát huy năng lực của mình một cách toàn diện.

Công tác học sinh, sinh viên do Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên phụ trách trong nhiều năm qua đã đạt được nhiều thành tích đáng kể góp phần xây dựng môi trường, nếp sống văn hóa, lành mạnh trong sinh viên, đẩy lùi tệ nạn xã hội đồng thời trang bị cho sinh viên kỹ năng hoạt động xã hội, có trách nhiệm với cộng đồng. Đây là giá trị mà Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên mang lại đối với người học, đưa hoạt động phong trào của Đoàn trường trở thành điểm sáng của Trường Đại học Tây Bắc.

2.1.2. Nguyên nhân của thành tựu đạt được

Thứ nhất, Đảng bộ, Ban giám hiệu đề ra nhiều chủ trương, chính sách, kế hoạch chiến lược phát triển phù hợp với thực tiễn quốc gia, khu vực và nội lực nhà trường; phát huy truyền thống đoàn kết, thống nhất toàn Trường trong mọi hoạt động, được cán bộ, giảng viên đồng thuận thực hiện.

Thứ hai, Được sự lãnh đạo, chỉ đạo trực tiếp của Bộ Giáo dục Đào tạo, Tỉnh ủy Sơn La; sự quan tâm giúp đỡ, tạo điều kiện của các Bộ, ngành Trung ương, các tỉnh Tây Bắc, các cấp ủy đảng, chính quyền và nhân dân trong tỉnh... đã giúp cho công tác lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng bộ, Ban Giám hiệu Nhà trường đạt kết quả.

Thứ ba, Nhà trường đã làm tốt công tác cán bộ, đề cao trách nhiệm của cán bộ. Tập thể cán bộ giảng viên và người học luôn phát huy tinh thần trách nhiệm và sáng tạo trong thực hiện nhiệm vụ. Trường đã thực hiện đầy đủ các chế độ chính sách đối với cán bộ, công chức, viên chức và sinh viên, thực hiện công tác động viên thi đua, khen thưởng kịp thời.

Thứ tư, Nhà trường có phương thức chỉ đạo phù hợp: triển khai lập kế hoạch, trao đổi thông tin, cải thiện phương thức phân bổ các nguồn lực, tăng cường công tác kiểm tra, đánh giá, phát triển quan hệ hợp tác, hỗ trợ giảng viên, cán bộ đi học, tham gia các chương trình bồi dưỡng, tập huấn, hội nghị, hội thảo, khuyến khích công bố khoa học; tăng cường hoạt động tự chủ; sự tích cực, quyết tâm, chủ động, sáng tạo của đội ngũ giảng viên, cán bộ.

2.2. Trường Đại học Tây Bắc trước cơ hội và thách thức

2.2.1. Cơ hội

Xu thế toàn cầu hóa, khu vực hóa đã và đang tạo ra những điều kiện thuận lợi cho sự phát triển kinh tế - xã hội nói chung và sự nghiệp giáo dục đào tạo nói riêng. Thành tựu của công cuộc đổi mới cùng quá trình mở cửa, hội nhập sâu rộng với thế giới đã tạo điều

kiện cho việc giao lưu, học hỏi kinh nghiệm trong việc xây dựng chiến lược giáo dục, đào tạo của các trường đại học. Trường Đại học Tây Bắc cần tận dụng lợi thế của mình là trường đại học duy nhất trong khu vực Tây Bắc - nơi có vị trí chiến lược quan trọng, có nhiều tiềm năng phát triển, mở rộng giao lưu, trao đổi kinh nghiệm với các trường đại học hàng đầu trong nước và quốc tế, nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo của Trường, đưa Trường Đại học Tây Bắc vươn mình ra tầm nhìn khu vực Đông Nam Á. Hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng tạo cơ hội để huy động các nguồn lực tài chính, mở rộng hợp tác, liên kết trong nước và quốc tế, thu hút đội ngũ có trình độ cao tham gia vào quá trình đào tạo, nghiên cứu khoa học. Cùng với quá trình hội nhập vào khu vực và thế giới, Trường trở thành điểm đến tin cậy của các lưu học sinh Lào, khẳng định vị thế và chất lượng đào tạo của Nhà trường trong thời kỳ mới.

Trong bối cảnh nền kinh tế tri thức, giáo dục - đào tạo được tất cả các quốc gia trên thế giới đặc biệt coi trọng, là chiến lược kiến quốc của các nước, đầu tư cho giáo dục là đầu tư cho sự phát triển bền vững của đất nước. Xác định “phát triển giáo dục là quốc sách hàng đầu”, Đảng và Nhà nước ta có nhiều chủ trương, chính sách quan tâm tới giáo dục nói chung và giáo dục đại học nói riêng. Tây Bắc là khu vực được Đảng, Nhà nước rất quan tâm. Đây chính là cơ hội để Đại học Tây Bắc tiếp tục nhận được sự tạo điều kiện của Bộ Giáo dục và Đào tạo, sự ủng hộ của lãnh đạo và nhân dân địa phương trong sự đóng góp sức mình vào phát triển vùng. Hơn nữa, thành tựu của công cuộc đổi mới đất nước trong hơn 30 năm qua, sự phát triển kinh tế xã hội đã dẫn đến nhu cầu xã hội hoá học tập, nhu cầu nguồn nhân lực trình độ cao, nhu cầu nâng cao chất lượng cuộc sống, nâng cao tỷ lệ lao động được đào tạo cơ bản sẽ tạo cơ hội mở rộng quy mô đào tạo cho các trường đại học nói chung, Trường Đại học Tây Bắc nói riêng.

Xu thế đổi mới giáo dục và tự chủ đại học, nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo, kiểm định và công khai chất lượng gắn với sự phát triển của khoa học và công nghệ đang diễn ra mạnh mẽ trong cả nước sẽ tạo cơ hội để Trường Đại học Tây Bắc tiếp tục đổi mới bộ máy tổ chức, công tác quản lý và quá trình đào tạo thực hiện thành công chiến lược phát triển của mình trong tương lai.

2.2.2. Thách thức

Bên cạnh những thuận lợi, xu thế toàn cầu hóa, đổi mới giáo dục đại học cũng đặt ra nhiều thách thức đối với sự nghiệp giáo dục - đào tạo nói chung, giáo dục đại học nói riêng. Bên cạnh đó, những vấn đề toàn cầu như thảm họa môi trường, biến đổi khí hậu, đặc biệt là đại dịch Covid-19 đang xảy ra gây tác động lớn đến nhiều nước, trong đó có Việt Nam. Ở Việt Nam, xu hướng tái cơ cấu nền kinh tế tác động đến nhu cầu đào tạo nguồn nhân lực; đòi hỏi của xã hội về số lượng và chất lượng nguồn nhân lực được đào tạo khác so với những năm trước đây.

Những năm qua, Trường Đại học Tây Bắc đã đẩy nhanh đổi mới quản lý giáo dục đại học trên nhiều lĩnh vực, chất lượng đội ngũ cán bộ, viên chức được nâng cao, kinh nghiệm đào tạo và chuyển giao công nghệ được tích lũy, cơ sở vật chất được tăng cường. Mặc dù vậy, năng lực cạnh tranh, tính chủ động, tác phong làm việc chuyên nghiệp của Trường cũng còn hạn chế; số lượng giảng viên có trình độ cao phân bố không đồng đều, quy hoạch theo lĩnh vực nghiên cứu mỏng, thiếu chuyên gia đầu ngành, kỹ năng sử dụng ngoại ngữ, năng lực hợp tác quốc tế còn hạn chế.

Trong giai đoạn hiện nay và thời gian tới, Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Giáo dục đại học có hiệu lực, hướng tới yêu cầu các trường đại học tự chủ trong khi Trường Đại học Tây Bắc có trụ sở ở khu vực đặc biệt khó khăn về điều kiện tự nhiên và kinh tế - xã hội. Điều này là thách thức không nhỏ đối với Nhà trường

về khả năng thu hút tài chính cũng như cải thiện đời sống của cán bộ, viên chức. Đầu vào của sinh viên Nhà trường còn thấp, các điều kiện hỗ trợ người học khó khăn. Đội ngũ cán bộ chưa đồng đều về năng lực và trình độ. Cơ sở vật chất, trang thiết bị còn có tình trạng không đồng bộ. Trong điều kiện như vậy, đòi hỏi Nhà trường cần nâng cao chất lượng đào tạo, nghiên cứu khoa học, khẳng định uy tín của trường đại học ở khu vực Tây Bắc; phải nâng cao chất lượng tuyển sinh; tăng cơ hội việc làm phù hợp với ngành đào tạo của người học sau khi tốt nghiệp là điều không dễ thực hiện. Thêm vào đó, xu thế hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng khiến sự cạnh tranh giữa các trường đại học ngày càng gay gắt; tự chủ đại học dẫn tới nguồn ngân sách Nhà nước đầu tư cho Nhà trường sẽ ngày càng giảm, đòi hỏi sự quyết tâm, nỗ lực cao nhất của toàn thể cán bộ, giảng viên toàn Trường trong việc khẳng định thương hiệu của Trường đối với khu vực Tây Bắc và quốc gia trong giai đoạn mới. Đòi hỏi Trường Đại học Tây Bắc cần có chiến lược đào tạo phù hợp, đào tạo gắn liền với thực tiễn, nâng cao chất lượng, học đi đôi với hành “Nói không với đào tạo không đạt chuẩn và không đáp ứng nhu cầu xã hội”.

Đời sống của cán bộ, giảng viên, người lao động đã khá lên song còn gặp không ít khó khăn, nguồn thu nhập tăng thêm bị cắt giảm mạnh do kinh phí eo hẹp; cơ chế kinh tế thị trường đã và đang tác động không nhỏ đến tư tưởng của đội ngũ cán bộ, giảng viên. Vì vậy, để cán bộ giảng viên yên tâm công tác, tập trung nghiên cứu khoa học, Trường cần có sự quan tâm thích đáng đối với đời sống của họ, đặc biệt là đội ngũ cán bộ trẻ.

Trước những thách thức khó khăn, để tiếp tục phát triển, lãnh đạo nhà trường cùng toàn thể cán bộ, giảng viên, người lao động, học sinh, sinh viên phải đoàn kết, phát huy những kết quả đã đạt được trong 60 năm qua, phấn đấu thực hiện thắng lợi kế hoạch chiến lược đã đề ra, xây dựng Trường Đại học Tây Bắc thành trường chất lượng trong khu vực Đông Nam Á.

2.3. Chiến lược phát triển của Trường Đại học Tây Bắc trong giai đoạn mới

2.3.1. Chiến lược

Chiến lược phát triển của Trường Đại học Tây Bắc trong giai đoạn mới được thể hiện rõ nét, đầy đủ trong “*Kế hoạch chiến lược phát triển Trường Đại học Tây Bắc giai đoạn 2018 - 2023 và tầm nhìn đến năm 2030*” được ban hành năm 2018 và “*Báo cáo chính trị trình Đại hội đại biểu Đảng bộ Trường Đại học Tây Bắc lần thứ XXIII, nhiệm kỳ 2020 - 2025*” ngày 11-12/7/2020.

Theo Kế hoạch chiến lược phát triển Trường Đại học Tây Bắc giai đoạn 2018 - 2023 và tầm nhìn đến năm 2030, Sứ mạng trường Đại học Tây Bắc: Đào tạo nguồn nhân lực có trình độ đại học và sau đại học; bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho công chức, viên chức và người lao động; NCKH; chuyển giao công nghệ, triển khai các dịch vụ phát triển bền vững kinh tế xã hội và hội nhập quốc tế của khu vực Tây Bắc [5].

Tầm nhìn: Trường Đại học Tây Bắc là trường đại học đa ngành phát triển theo định hướng ứng dụng, thuộc hạng hai vào năm 2023, hạng nhất vào năm 2030 và đạt tiêu chuẩn chất lượng của Mạng lưới các trường đại học Đông Nam Á [5].

Mục tiêu chung trong thời gian phát triển tiếp theo của Trường Đại học Tây Bắc được xác định trong Đại hội đại biểu Đảng bộ Trường lần thứ XXIII là xây dựng: “*Trường Đại học Tây Bắc đạt chất lượng và hiệu quả cao trong các lĩnh vực: tổ chức quản lý, xây dựng đội ngũ, đào tạo và bồi dưỡng, nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ, xây dựng cơ sở vật chất, tăng nguồn tài chính, mở rộng quan hệ hợp tác, hoàn thiện hệ thống đảm bảo chất lượng, kết nối và phục vụ cộng đồng nhằm trở thành trường đại học đa ngành theo định hướng ứng dụng xếp hạng hai, đạt tiêu chuẩn chất lượng của Mạng lưới các trường đại học Đông Nam Á vào năm 2025*” [1].

3.3.2. Giải pháp

Để đạt được sứ mạng, tầm nhìn và mục tiêu của mình, Trường Đại học Tây Bắc đã đưa ra các giải pháp mạnh mẽ trong thời gian tiếp theo. Có thể khái quát một số giải pháp trọng điểm như sau:

- Nâng cao chất lượng đào tạo và bồi dưỡng thông qua cải tiến chương trình đào tạo và bồi dưỡng theo định hướng ứng dụng, phục vụ nhu cầu của thị trường lao động, xây dựng chương trình tiên tiến. Cải tiến phương pháp dạy - học cũng như phương pháp kiểm tra - đánh giá người học.

- Phát triển tiềm lực khoa học công nghệ và đổi mới, đặc biệt là nguồn lực con người và các quan hệ đối tác trong, ngoài nước.

- Hoàn thiện cơ cấu tổ chức, tiếp tục xây dựng các đề án sáp nhập hoặc thành lập mới các đơn vị nhằm đảm bảo tính phù hợp của bộ máy trong tình hình mới. Xây dựng Đề án chuyển đổi sang hoạt động theo cơ chế tự chủ đối với một số đơn vị có khả năng xã hội hóa cao. Cập nhật và xây dựng các quy định, quy chế vận hành của bộ máy Nhà trường.

- Phát triển tài chính và cơ sở vật chất: Đa dạng hóa các nguồn tài chính, đảm bảo tính ổn định. Quản lý và sử dụng có hiệu quả các nguồn lực tài chính thông qua việc xây dựng bộ quy định về công tác lập kế hoạch, phân bổ, sử dụng các nguồn thu nhằm đảm bảo các mục tiêu hoạt động của trường.

- Cung cấp cho sinh viên và giảng viên cơ hội học tập và nghiên cứu bên ngoài lớp học, gia tăng trải nghiệm toàn diện trong học tập và phát triển nhân cách. Cung cấp cho cộng đồng các dịch vụ đào tạo, chuyển giao công nghệ và các hoạt động kết nối phục vụ cộng đồng khác.

- Phát triển Nhà trường và các chương trình đào tạo đạt tiêu chuẩn chất lượng quốc gia. Rà soát, xây dựng bộ máy và vị trí việc làm giai đoạn 2020-2025 theo hướng nâng cao chất lượng và năng suất lao động theo hướng từng bước tự chủ.

- Tham gia xây dựng, phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Sơn La và vùng Tây Bắc.

3. Kết luận

Năm 1960, Trường Sư phạm cấp II Khu tự trị Thái - Mèo được thành lập trên vùng đất Tây Bắc, đặt nền móng cơ bản và vững chắc cho các bước phát triển tiếp theo của Trường Đại học Tây Bắc.

Chặng đường thứ hai (1981 - 2000) với tên mới “Cao đẳng Sư phạm Tây Bắc” cùng những thành tựu vượt trội đã chứng tỏ sự lớn mạnh cũng như tầm quan trọng của Nhà trường đối với sự nghiệp giáo dục Tây Bắc.

Trong xu thế hội nhập và phát triển, từ năm 2001, Trường Cao đẳng Sư phạm phát triển thành Đại học Tây Bắc theo hướng đa ngành. Ở chặng đường thứ ba (2001 - 2020), Đại học Tây Bắc với những thành tựu đạt được trên các lĩnh vực đã làm tốt sứ mạng của mình, từng bước khẳng định triết lý đào tạo, giá trị cốt lõi và tầm nhìn chiến lược trên con đường phát triển tiếp theo.

60 năm xây dựng và phát triển, từ trường Sư phạm cấp II Khu Tự trị Thái Mèo đến Trường Đại học Tây Bắc cùng sự trưởng thành về đội ngũ, sự mở rộng về quy mô ngành nghề, chất lượng đào tạo, sự lớn mạnh về mọi mặt của nhà trường đã khẳng định vị thế của Trường Đại học Tây Bắc xứng đáng là một trung tâm giáo dục, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ có uy tín ở khu vực Tây Bắc. Đây là kết quả của sự phấn đấu bền bỉ, thấm đẫm mồ hôi và công sức của biết bao thế hệ cán bộ, công chức, viên chức, giảng viên, sinh viên, học viên Nhà trường. Trong thời đại bùng nổ và phát triển mạnh mẽ của khoa học công nghệ, sự mở rộng nhanh chóng và cạnh tranh quyết liệt giữa các trường đại học và hợp tác quốc tế, Trường Đại học Tây Bắc đang đứng trước những thời cơ và thách thức mới. Tuy nhiên, với bề dày truyền thống 60 năm đào tạo và nghiên cứu, sự đồng tâm nhất trí, đoàn kết, vững bước hướng tới tương

lai của tập thể lãnh đạo, công chức, viên chức Nhà trường, sự quan tâm của Đảng, Nhà nước, Bộ Giáo dục và Đào tạo, chính quyền các tỉnh Tây Bắc... chắc chắn mục tiêu xây dựng “Trường Đại học Tây Bắc là trường đại học đa ngành phát triển theo định hướng ứng dụng thuộc hạng hai vào năm 2023, hạng nhất vào năm 2030 và đạt tiêu chuẩn chất lượng của Mạng lưới các trường đại học Đông Nam Á” sẽ thực hiện được.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Ban Chấp hành Đảng bộ Trường Đại học Tây Bắc, *Báo cáo Chính trị trình Đại hội đại biểu Đảng bộ Trường Đại học Tây Bắc lần thứ XXIII nhiệm kỳ 2020- 2025*. Tài liệu tại Đại hội đại biểu Đảng bộ Trường Đại học Tây Bắc ngày 11,12/7/2020.
- [2]. Trường Đại học Tây Bắc (2015), *Trường Đại học Tây Bắc 55 năm xây dựng và phát triển*, lưu hành nội bộ.
- [3]. Trường Đại học Tây Bắc (2018), *Kế hoạch chiến lược phát triển Trường Đại học Tây Bắc giai đoạn 2018 - 2023 và tầm nhìn đến năm 2030*.
- [4]. Trường Đại học Tây Bắc, *Kế hoạch chiến lược về công tác tổ chức và phát triển nguồn nhân lực giai đoạn 2018 - 2023 và tầm nhìn đến 2030* (Ban hành kèm theo Quyết định số 1279/QĐ-ĐHTB ngày 19 /12 /2018 của Hiệu trưởng Trường Đại học Tây Bắc).
- [5]. Trường Đại học Tây Bắc, *Kế hoạch chiến lược phát triển tài chính và cơ sở vật chất giai đoạn 2018 - 2023 và tầm nhìn đến năm 2030* (Ban hành kèm theo Quyết định số 1278/QĐ-ĐHTB ngày 19/12/2018 của Hiệu trưởng Trường Đại học Tây Bắc).

TAY BAC UNIVERSITY - 60 YEARS OF CONSTRUCTION AND DEVELOPMENT (1960 - 2020: ACHIEVEMENTS, OPPORTUNITIES, CHALLENGES

Dang Thi Hong Lien and Luong Hoai Thanh
Tay Bac University

Abstract: 60 years of construction and development of Tay Bac University (1960 - 2020) is a difficult but glorious journey. Under the leadership of the Tay Bac University Party, generations of lecturers, staff and students have united to make the University develop and achieve brilliant goals in all aspects. These achievements will be the foundation for the University to continue to grow and fulfill its mission and vision with new opportunities and challenges of the times.

Key words: Tay Bac University, Achievement, Development

Ngày nhận bài: 22/8/2020. Ngày nhận đăng: 28/9/2020

Liên hệ: danghonglien@utb.edu.vn